

EYMİR GÖLÜNDE BİLGİLENDİRME, UYARI VE YÖNLENDİRME AMAÇLI PANOLAR HAKKINDA RAPOR (Aralık 2019)

Hazırlayanlar: Gülten Kubin, Tümay Çobanoğlu, Hakan Ernam

İçindekiler

1. Giriş
2. Mevcut Durum
3. Sorunlar
4. Öneriler

1. GİRİŞ

Eymir ve ODTÜ Doğasını Koruma Komisyonu, ODTÜ ve ODTÜ'lüler tarafından oluşturulan ve korunan Eymir Gölü doğal ortamının, ODTÜ Ormanı ve Bozkırı'nın, Ankara kenti için doğal su rejimi ve önemli bir hava koridoru oluşturma, iklimi dengeleme özellikleri, kentte ve bölgedeki canlı türü çeşitliliği açılarından Ankara'nın vazgeçilemez bir doğa değeri olduğunu kamuoyuna anlatmak üzere etkinlikler düzenler. Eymir Gölü, ODTÜ Ormanı ve Bozkırı'nın bugüne kadar birçok kez gündeme gelen ve önümüzdeki günlerde de gündeme gelmesi muhtemel yapılaşma girişimlerinden, göl kıyılarının yoğun ticari kullanımlara açılarak doğal kullanımını olumsuz etkileyecek girişimlerden ve özensiz planlardan koruyabilmek için gerekli hazırlıkları, çalışmaları yapar. Göl ve çevresinin kullanımı ile ilgili yaşanan sorunları, eksikleri, yanlış uygulamaları tespit ederek doğal dengeyi bozmadan kullanımının sağlanması için çalışmalar yapar, önerilerde bulunur ve bu konuda Derneğimizin görüş oluşturmalarına katkı sağlar.

Eymir Gölünün Konumu

Kaynak: M. Yasir Gözalan, Eymir Gölü Gözlem ve Araştırma Merkezi Projesi

Eymir Gölü ve Çevresi

Kaynak: TRT Haber, Mogan ve Eymir göllerinin geçmişi, 27.7.2018

TRT- Eymir Oran Girişi güzergahından genel görünüm

Kaynak: Gülten Kubin, 02.10.2019

Eymir ve ODTÜ Doğasını Koruma Komisyonu tarafından hazırlanan ve Dernek Yönetimine sunulan 2018-2019 dönemi çalışma raporunda beş ana başlıkta toplanan çalışmaların 5. maddesinde “Eymir Gölü ve çevresinin verimli ve etkin kullanımına” ilişkin olarak aşağıdaki çalışmaların yapılması hedeflenmiştir.

5) Bilgilendirme, Düzenleme, Verimli ve Etkin kullanıma Yönelik Çalışmalar

- a. Üniversitenin Eymir’deki göl ve göldeki canlılara yönelik koyduğu panoların (içerik, konum, tasarım, sayı vb. itibariyle) daha kapsamlı olması yararlı görülerek Eymir’in flora ve faunasını detaylı bir şekilde kapsayacak panolar oluşturulması ve çeşitlendirilmesi için Üniversite ile temasa geçilmesi, gerekli olduğunda bütçe/mali vb kısıtları aşmak üzere komisyon olarak sponsor bulunması, pano çalışmaları hayata geçirilinceye değin web sayfasında bir bölüm açılarak bu bilgilere pdf formatında erişilir hale gelmesi ve basılı broşür olarak dağıtımının sağlanması.
- b. Göl ve çevresindeki rekreasyon/yeme-içme/spor vb. amaçlı tesislere/alanlara ilişkin mevcut pano/tabelaların içerik, tür, sayı vb açılardan durumlarının ve eksiklerin tespiti, bu tespitlere göre, söz konusu tesis ve alanların ziyaretçiler tarafından daha kolay, bilinçli ve kurallı kullanımına katkı sağlayacak bilgilendirme, yönlendirme ve kullanım esaslarını içerecek şekilde yenilenmesi, geliştirilmesi konusunda, ülke ve yurtdışı örneklerinin de araştırılarak çalışmalar yapılması.

Komisyonun iş/etkinlik eylem planında 9 ana başlıkta toplanan iş ve etkinliklere göre alt komisyonlar oluşturulmuştur. Eylem Planının 9. Maddesinde “Eymir Gölü çevresindeki bilgilendirme ve yönlendirme panoları” ile ilgili olarak yapılması öngörülen çalışmalar ve sorumlu üyeler aşağıdaki gibidir:

EYMR VE ODTÜ DOĞASINI KORUMA KOMİSYONU İŞ/ETKİNLİK EYLEM PLANI 2019		
9.	ODTÜ Ormanı ve Eymir gölünün verimli ve etkin kullanımı için bilgilendirme, yönlendirme, düzenleme çalışmaları	Sorumlu Üyeler
9.1.	Üniversite ile işbirliği içinde göl çevresinde bilgilendirme ve yönlendirme panolarının eksikliklerinin tespiti, yeni panoların tasarlanması, yaptırılması, yerleştirilmesi çalışmalarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak.	Tümay Çobanoğlu Gülten Kubin Hakan Ernam

Bu rapor, Eymir ve Odtü Doğasını Koruma Komisyonu’nun 2018-2019 çalışma raporunun 5. maddesi ve 2019 İş ve Etkinlik Eylem Planı’nın 9. maddesinde belirtilen çerçevede; göl ve çevresindeki doğal alanların ve rekreasyon, spor, yeme-içme vb. tesislerin ziyaretçiler tarafından daha bilinçli ve kurallı kullanımına katkı sağlayacak önerilerin geliştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

2. MEVCUT DURUM

Eymir Gölü çevresinde 17.04.2019 tarihinde Eymir Komisyonu üyelerinin katılımıyla, ziyaretçilere yönelik yazılı/görsel bilgiler içeren mevcut pano ve tabelalar tespit edilmiş, 01.10.2019 tarihinde alt komisyon olarak yapılan çalışmalarla söz konusu bilgiler güncellenmiştir.¹ Bu tespitlere göre mevcut pano ve tabelalar; “bilgilendirme”, “uyarı” ve “trafik düzenleme ve yönlendirme” amaçlı olmak üzere 3 başlıkta sınıflandırılmıştır.

2.1. Bilgilendirme Panoları

Bilgilendirme panoları, içerdiği yazılı/görsel bilgilere göre üç başlık altında sınıflandırılmıştır.

- Yerleşim Planı
- Eymir Gölüne İlişkin Panolar
- Ağaçlandırma Kampanyaları

▪ Yerleşim Planı

Eymir Gölü girişindeki yerleşim planında, göl kıyısındaki arkeolojik sit alanları, özel yeme-içme tesisleri, ODTÜ tesisleri, ring durakları, bisiklet durakları ve tuvaletlerin yerleri işaretlenmiştir.

¹ Bu bölümdeki fotoğraflar komisyon üyeleri tarafından çekilmiştir.

▪ Eymir Gölüne İlişkin Bilgilendirme Panoları

Bu panolar, Eymir Gölünün derinliği, su kuşlarının türleri ile Eymir Gölüne ilişkin gözlem ve izleme sistemleri hakkında bilgiler içermektedir.²

Eymir Otomatik Göl İzleme Sistemi

Eymir Gölü Ekolojik İzleme Araştırması

Eymir Gölü Derinlik Haritası

Eymir Gölü Doğal Yaşam

² Pano başlıkları ve tabela yazıları fotoğrafların altına yazılmıştır.

Eymir Gölü Doğal Yaşam

▪ **Ağaçlandırma Çalışmalarına İlişkin Panolar**

Eymir'in Gölbaşı Girişinde ODTÜ ve ODTÜ Vakfının 2000'li yıllarda yaptığı ağaçlandırma kampanyaları hakkında bilgiler içeren, gölü çevreleyen ormanlık alanlarda ise ağaçlandırma çalışmaları yapan derneklerin isimlerinin yazıldığı pano ve tabelalar mevcuttur.

ODTÜ ve ODTÜ Geliştirme Vakfı Ağaçlandırma Kampanyası

ODTÜ ve ODTÜ Geliştirme Vakfı Ağaçlandırma Kampanyası

ODTÜ Gönüllüleri ve Emeklileri Derneği Ağaçlandırma Alanı

ODTÜ Gönüllüleri ve Emeklileri Derneği Sosyal Yrd. ve Day. Der. Ağaçlandırma Alanı

ODTÜ 15 Temmuz Şehitleri Anısına Ağaçlandırma Alanı

2.2. Uyarı Amaçlı Panolar ve Tabelalar

Uyarı panoları/tabelaları; Gölün, doğal yaşamın, göl çevresinin ve orman alanlarının korunması ve kullanımına yönelik kuralları ve uyarıları kapsamaktadır.

Gölbaşı girişinde ve iç kesimde tespit edilen 2 panoda Eymir Gölü yerleşke kuralları ve uyarılar, Türkçe ve İngilizce olarak yazılmıştır. Bu panolar, henüz tam sabitlenmemiştir.

Eymir Gölü Yerleşke Kuralları

Eymir Gölü Yerleşke Kuralları

“Doğal Yaşam Doğal Kalsın” başlıklı panolarda su kuşlarının ziyaretçiler tarafından beslenmesinin zararları ve yarattığı sorunları içeren bilgiler ve uyarılar yer almaktadır. Bu panolar yeme-içme tesislerinin girişinde ve gölün ziyaretçiler tarafından yoğun kullanılan kıyı kesimlerinde yer almaktadır.

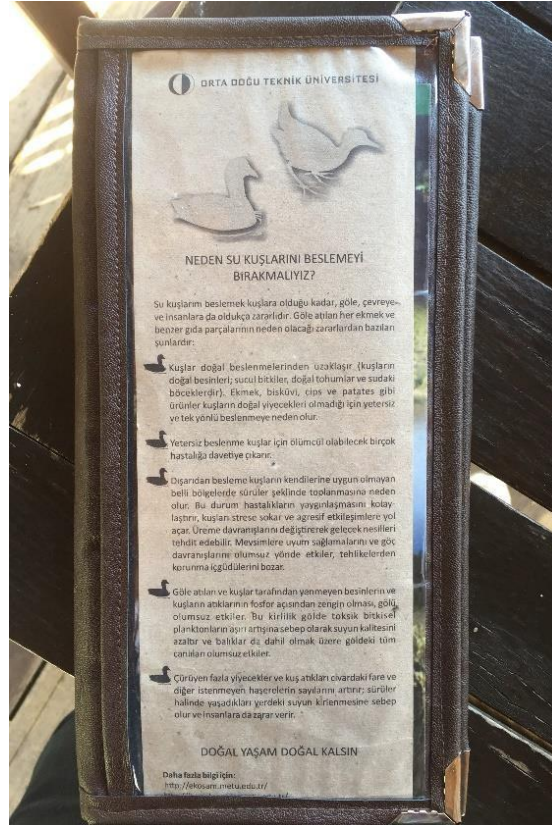

Lütfen Su Kuşlarını Beslemeyi Bırakınız

Lütfen Su Kuşlarını Beslemeyi Bırakınız

Bu uyarıların restoranların menülerinin ilk sayfasına konmuş olması, su kuşlarının ziyaretçiler tarafından beslenmesi sorununa dikkat çekmek ve farkındalık yaratmak açısından çok olumludur.

Neden Su Kuşlarını Beslemeyi Bırakmalıyız

Aşağıda örnekleri verilen tabelalar, gölde yüzme, ormanlık alana giriş, piknik yapma, ateş ve mangal yakma konularındaki yasakları ve çevrenin temiz tutulması ile uyarıları içermektedir.

**Dikkat Yangın Tehlikesi. Bu Bölgeye Girmek Yasaktır.
Piknik Yapmak, Ateş Yakmak Tehlikeli ve Yasaktır.**

Yüzme Tehlikeli ve Yasaktır

Yüzme Tehlikeli ve Yasaktır. Çevremizi Temiz Tutalım.

Çevremizi Temiz Tutalım

Ateş ve Mangal Yakmak Yasaktır

Ateş ve Mangal Yakmak Yasaktır

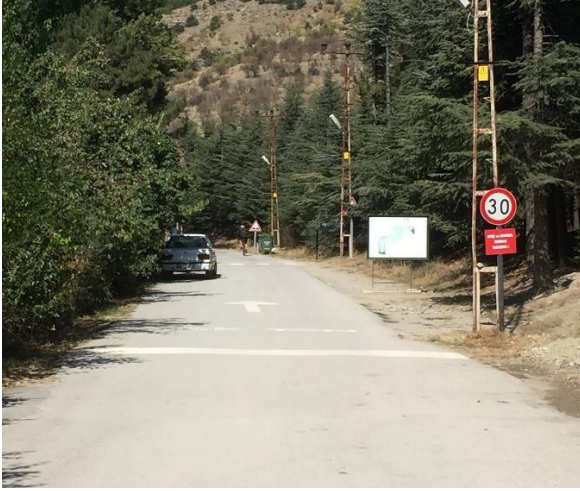
Biyoloji Bölümüne ait olan Kemal Kurdaş Ekolojik Araştırma ve Eğitim İstasyonunun çevresinde ise tesise giriş yasağına ilişkin uyarı tabelaları vardır.

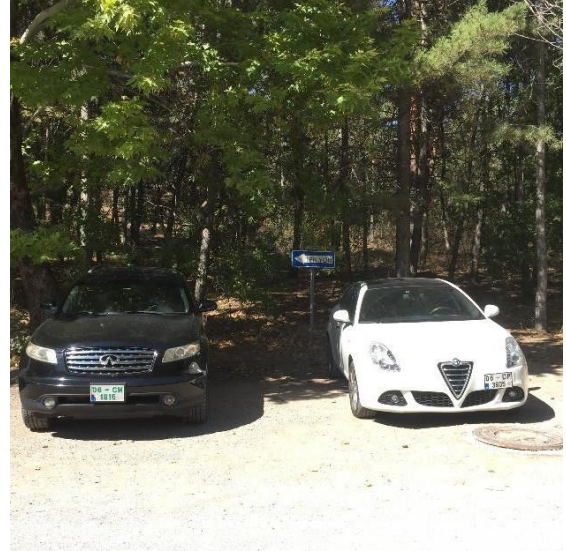
Bu Saha Biyoloji Bölümüne Aittir. Girmek Yasaktır.

2.3. Trafik Dzenleme ve Yönlendirme Amaçlı Tabelalar

Trafik tabelalarının çoğunluğu araç trafiğini düzenleyen, trafik kurallarını ve uyarıları içeren tabelalardan oluşturmaktadır. Ayrıca birkaç noktada bisiklet park yerlerini gösteren tabelaların olduğu tespit edilmiştir.

Hız Sınırı

Tek Yön

Girilmez İşareti

Tek Yön

Tehlikeli Viraj
Kasis

Tehlikeli Viraj

Çivili Bariyer. Geri Dön

Göl girişlerine göreceli olarak bulunduğunuz konuma ait km bilgileri

Bisiklet Park Yeri

Bisiklet Park Yeri

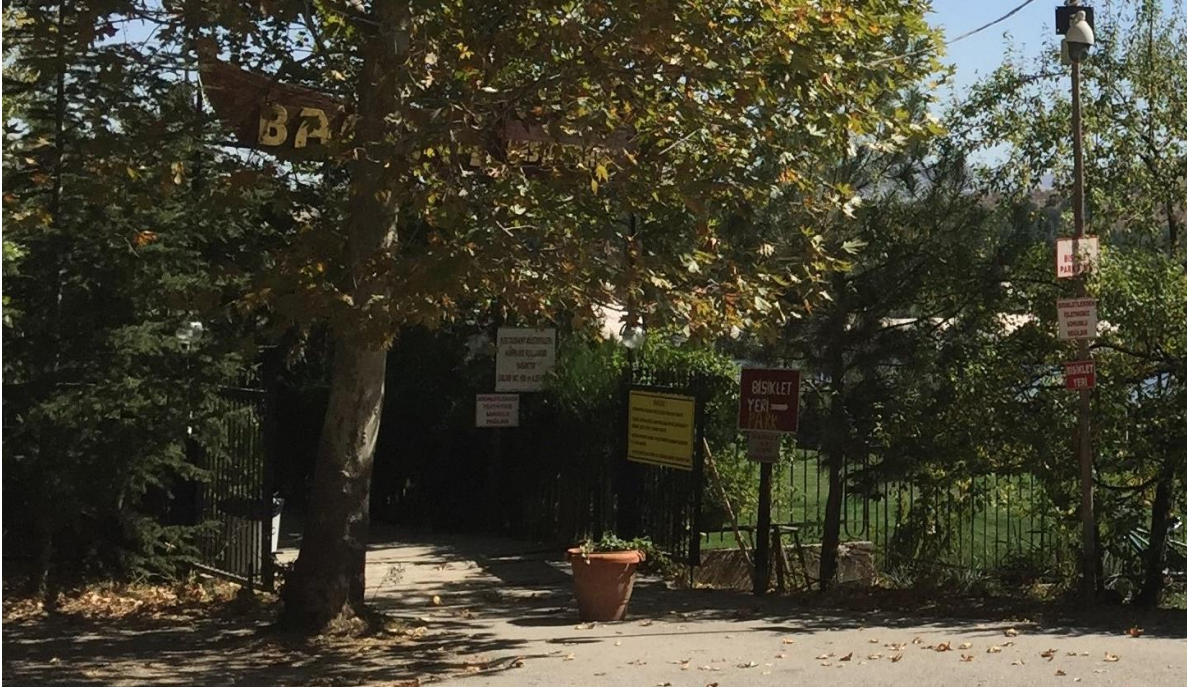
3. SORUNLAR

- i. Eymir'in iki ana girişinde Eymir Gölüne ve Eymir Ormanının tarihçesine ilişkin gerekli bilgileri içeren bilgilendirme panoları yoktur.
- ii. Eymir Gölünün derinliği, su kuşlarının türleri, gözlem ve ekolojik araştırma araştırma sistemlerine ilişkin bilgileri içeren panoların (bkz. Bölüm 2.1.) göl çevresinde çok sınırlı sayıda yerleştirilmesi, bu bilgilerin görünürlüğünü ve okunurluğunu zayıflatmaktadır.
- iii. Doğal Yaşam Haritası, sadece Eymir Gölündeki su kuşlarına ilişkin çok sınırlı bilgileri içermektedir. Eymir Ormanındaki mevcut bitki örtüsü ve yaban hayatının çeşitliliğini ve zenginliğinin yansıtan bilgi panolarının olmaması önemli bir eksik olarak değerlendirilmiştir.
- iv. Engellilere yönelik bilgilendirme panoları ve tuvaletler yoktur.
- v. Çocuk parkı, basket sahası gibi oyun/spor alanlarında alanın kullanımına ilişkin kurallar ya da özel uyarılar olmadığı tespit edilmiştir.
- vi. Bazı tabelalar doğal şartlara bağlı olarak okunamaz hale gelmiş, bazı tabelalar ise insan eliyle tahrip edilmiştir. Aşağıda bazı örnekleri verilmiştir.

- vii. Yeme-içme tesislerinin girişlerinde ODTÜ yönetimi ve/veya özel işletmeciler tarafından konan tabelaların bir düzen içinde olmadığı, tabelalarda malzeme, boyut, yazı karakteri vb açılardan tasarım bütünlüğünün gözetilmediği, ayrıca tesis girişlerinde aynı bilgi ya da uyarıları içeren birden fazla tabela konulduğu ve bu olumsuzlukların Eymir'in doğal ortamını bozan bir görüntü kirliliği ve karmaşa yarattığı görülmektedir. Aşağıda bu durumu gösteren bazı örnekler verilmiştir.

viii. Yukarıdaki fotoğrafta da görüldüğü gibi, bilgi, uyarı ve trafik tabelalarının bazılarının çit, elektrik direği ve ağaçlara gelişigüzel asılmış olması, önemli bir sorun olarak tespit edilmiştir. Diğer örnekler aşağıda verilmiştir.

4. ÖNERİLER

- i. İki ana girişte Eymir Gölünün ve Eymir Ormanının tarihçesi, dünden bugüne gelişimi, başlangıçtan bugüne süreçte emeği geçen başlıca kişiler hakkında yazılı ve görsel bilgi/fotoğraf içeren panoların hazırlanması,
- ii. Eymir Ormanının oluşmasında başta Kemal Kurdaş olmak üzere değerli emekleri ve katkılarıyla öne çıkan kişilerin anısına görsel/sanatsal (heykel/büst ya da malzeme ve tasarım itibarıyla özenli bir pano) bir ögenin yer aldığı kalıcı bir anma yeri/anma köşesi oluşturulması,
- iii. Eymir Doğasının çeşitliliğini ve zenginliğini yeterince yansıtmak amacıyla, Eymir Gölü ve çevresindeki ormanlık alandaki bitki örtüsü ve yaban hayatında öne çıkan, endemik ve önemli türlere ilişkin bilgi ve fotoğrafların olduğu panoların hazırlanarak giriş kapılarına konması,
- iv. Raporun 2.1. bölümünde fotoğraf örnekleri olan “Doğal Yaşam Haritası”nın, göldeki mevcut su kuşlarına ilişkin daha ayrıntılı bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek giriş kapılarına da konması,
- v. Ziyaretçilerin giriş kapılarında edinebileceği, Eymir hakkında önemli ve gerekli bilgi, harita, fotoğrafları ve koruma-kullanma kurallarını içeren el broşürü hazırlanması,
- vi. Engelliler için tuvalet düzenlemelerinin yapılması, bunlara ilişkin bilgi ve yönlendirme tabelalarının gerekli yerlere konması ve giriş kapılarındaki yerleşim planı haritasında gösterilmesi,
- vii. Çocuk ve gençlere yönelik oyun/spor alanlarında, bu alanların kullanım kurallarına ilişkin bilgi-uyarı panolarının hazırlanması,
- viii. Tabela karmaşası ve kirliliğinin söz konusu olduğu tesis girişlerindeki “bilgilendirme-uyarı-trafik” amaçlı tabelalarının “Eymir’in doğasına uygunluk” esaslı gözetilerek malzeme, boyut, yazı karakteri vb tasarım ölçütleri çerçevesinde yeniden düzenlenmesi ve sadeleştirilmesi,
- ix. Tabela asılacak/konulacak yerlerin, özel işletmelerin öznel tercihlerine bırakılmadan belirli kurallar/ilkeler çerçevesinde belirlenmesi ve özel işletmelerin bu kurallara uymasının sağlanması,
- x. Tahrip olmuş, hasar görmüş tabelaların yenilenmesi,

önerilmektedir.

Bu çalışma kapsamındaki tespit ve değerlendirmelere göre ortaya konan sorunlar ve eksikler giderildiğinde, **ziyaretçilerin** Eymir Gölü ve ormanlık alanlardaki doğal yaşam alanının zenginliği ve çeşitliliği hakkında **daha çok bilgilenmeleri** sağlanacaktır. **Böylece ziyaretçilerin günübirlik rekreasyon ve spor olanaklarından yararlanırken, mevcut zenginliklerin korunmasına, geliştirilmesine ve doğal çevrenin sürdürülebilirliğine daha bilinçli, gönüllü, duyarlı ve kurallı bir yaklaşımla katkı sağlayacakları** düşünülmektedir.

Ek 1’de Türkiye’deki iki milli parktan, Ek 2’de ABD ve Almanya’daki bazı kent parklarında yer alan bilgilendirme ve uyarı amaçlı pano örnekleri verilmiştir.

EK 1: ÜLKE ÖRNEKLERİ

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI

EK 2: YURTDIŞI ÖRNEKLER

**Tongva Park, Santa Monica, Los Angeles, ABD
(2-12 yaş grubu için uyarılar ve kullanım kurallarını içeren pano)**

**Großer Tiergarten, Berlin, Almanya
(Parkın proje/peyzaj/ağaçlandırma işlerini üstlenmiş kurum ve kişi hakkında bilgiler içeren pano)**

**Groser Tiergarten, Berlin, Almanya
Yerleşim Planı**

**Pine Lake Park, Seattle-ABD
(Bitkiler hakkında bilgi içeren panolar)**

